

Administraattoreista eroon

Hannu Kulokari

Tietotekniikkaosasto

Windows-koneen käyttäminen järjestelmänvalvojan oikeuksin on vaarallista. Monet haittaohjelmat tekevät tihutyönsä koneen käyttäjän oikeuksin. Myös omilla virheillä voi järjestelmänvalvojan tekeminä olla vakavat seuraukset.

Perinteisesti Windows-koneita on käytetty täysin oikeuksin, eikä niissä ennen vanhaan edes ollut mitään mahdollisuuksia käyttöoikeuksien rajoittamiseen. Mutta nykyään nämä mahdollisuudet ovat olemassa, ja niitä on syytä käyttää.

Jotkut ohjelmistot eivät ehkä toimi tavallisen käyttäjän oikeuksin. Mutta kyllä ainakin kaikki standardimikroiin asentuvat sovellukset toimivat. Tämä riippuu paljon siitä, miten sovellus on asennettu ja konfiguroitu. Jos joku sovellus ei mitenkään suostu yhteistyöhön, niin kenties löytyy paremmin käyttäytyvä korvaava tuote.

Pitää erottaa toisistaan koneen käyttö ja työaseman asetusten säätäminen, mukaan lukien sovellusten asentaminen. Asetuksien säätäminen ja asentaminen ovat ylläpitäjän tehtäviä, myös silloin, kun käyttäjä itse ylläpitää konettaan. Käyttäjän ja ylläpitäjän roolit on syytä erottaa toisistaan aivan teknisestikin. Tästä on hieman vaivaa, mutta eihän koneen asetuksia koko ajan tarvitse virittää.

Itse konettaan ylläpitäville Windows XP -käyttöjärjestelmän ns. *secondary login* eli *runas*-komento tarjoaa kätevän tavan suorittaa asennustehtäviä kirjautumatta koneesta ensin ulos. Tähän liittyviä sekä muitakin aihealueen niksejä ja periaatteita käsittelee ansiokkaasti jo pienoista kulttimainetta nauttiva blogi osoitteessa http://blogs.msdn.com/aaron_margosis/, jota suosittelen ainakin kaikkien tukihenkilöiden lukemistoksi.

Moniin ohjelmistoihin nykyään sisältyvät automaattiset päivitysjärjestelyt (esimerkkinä *Java Update*) pitäisi yrittää kytkeä pois käytöstä. Vaikka päivityksistä huolehtiminen onkin tarpeellista, tavallisen käyttäjän oikeudet eivät riitä päivitysten asentamiseen, paitsi jos asiaan on erityisesti varauduttu. Yleensä ei ole, joten päivitykset pitää hoitaa muulla tavoin, esimerkiksi standardimikrojen ohjelmistoylläpidon avulla, tai sitten koneen vastuullinen ylläpitäjä asentaa ne päivitykset käsin.

Yliopiston yhteisten järjestelmien käyttäjille ei pidä antaa sellaisia toimintaohjeita, joissa kehoitetaan asentamaan työasemaan tämä tai tuo java-runtime, korvaamaan cert8.db tällaisella tai muokkaamaan stunnel.conf-tiedostoa noin ja näin. Käyttäjillä ei ole noihin tarvittavia oikeuksia, ei ainakaan pitäisi olla. Ohjeet pitää suunnata ylläpitäjille ja tukihenkilöille, ja ennen työasemasäätöjä vaativien järjestelmien käyttöönottoa pitää säätöjen järkevyyden ja toteutustapa käydä huolellisesti läpi työasemaylläpidosta vastaavien kanssa.

Toivoisin, että tukihenkilöt ja sovellusten hankinnasta vastaavat totuttelisivat käyttämään omiakin koneitaan peruskäyttäjän oikeuksin, ja opettelisivat siinä tarvittavat temput. Oppeja voi sitten soveltaa työssä, ja jakaa valistusta edelleen varsinaisille käyttäjille.